

AFSLUT KRIGEN MED EN FORHANDLET FRED

Legitimt selvforsvar og stræben efter en retfærdig og varig fred er ikke i modstrid med hinanden

Forslag til forhandlinger

Af Professor Dr. Peter Brandt, Professor Dr. Hajo Funke, General a. D. Harald Kujat og Professor Dr. h. c. Horst Teltschik

Siden starten på den russiske aggressionskrig den 24. februar 2022 har Ukraine været engageret i en legitim forsvarskrig, som handler om landets overlevelse som stat, dets nationale uafhængighed og sikkerhed. Dette udsagn er sandt uanset den demokratiske og konstitutionelle kvalitet og den konstitutionelle virkelighed, også uanset den meget mere komplicerede forhistorie og den lige så mere komplicerede globale politiske kontekst for krigen.

Men legitimiteten af væbnet selvforsvar på grundlag af artikel 51 i FN-pagten fritager ikke regeringen i Kiev og de stater, der støtter den, fra forpligtelsen, ikke mindst over for deres egen befolkning, til at udvise fornuft, til ikke at give efter for den øgede vold og ødelæggelse og til politisk at fremme opnåelsen af en retfærdig og varig fred. Selv under krigen - og især under den - må de konstante bestræbelser på at finde en diplomatisk løsning ikke mindskes.

Dette gælder også for de indirekte involverede, herunder Forbundsrepublikken Tyskland, som endda er særligt forpligtet af fredsbuddet i grundloven. Den 2. marts 2022, få dage efter starten på det russiske angreb, tilsluttede forbundsregeringen sig desuden en resolution fremsat af Ukraine og vedtaget af FN's Generalforsamling, der opfordrede til en "fredelig løsning af konflikten mellem Den Russiske Føderation og Ukraine gennem politisk dialog, forhandlinger, mægling og andre fredelige midler". Den 23. februar 2023 opfordrede en anden FN-resolution medlemslandene og internationale organisationer til at "fordoble deres støtte til diplomatiske bestræbelser på at opnå en omfattende, retfærdig og varig fred i Ukraine." Denne forpligtelse gælder også for den ukrainske regering, som fortsat afviser forhandlinger med Rusland.

Ukraine har indtil videre modstået Ruslands aggressionskrig med omfattende støtte fra Vesten. Men beslutningen om, hvilke udgifter der skal afholdes, for at krigen kan fortsætte mod al fornuft og på trods af, at de politiske mål ikke kan nås, må ikke overlades til den ukrainske regering alene i det lange løb. Den konstante intensivering af krigsførelsen har allerede ført til et stort antal faldne soldater og dræbte ukrainske civile samt til en omfattende ødelæggelse af infrastrukturen. Jo længere krigen varer, jo større vil de ukrainske tab og ødelæggelsen af landet blive, og jo sværere vil det blive at opnå en retfærdig og varig forhandlet fred, der også giver sikkerhed for de stater, der står ved

siden af Ukraine. Der er allerede en trussel om yderligere eskalering gennem forudsigelige offensiver fra russiske styrker, i kampen om Odessa og gennem den konflikt, der er brudt ud igen over ukrainsk korneksport.

Siden den 4. juni 2023 har ukrainske styrker forsøgt at bryde igennem de dybt forskudte russiske forsvarsstillinger og blokere landbroen mellem Rusland og Krim for at afskære de russiske styrker fra det logistiske knudepunkt på Krim. De ukrainske styrker lider store tab af mænd og (vestligt) materiel i kampene uden at have opnået nogen større succes indtil videre.

Hvis offensiven mislykkes, må man forvente, at Ukraine vil kræve, at vestlige soldater følger med vestlige våben. For selv de planlagte vestlige våbenleverancer kan ikke kompensere for de ukrainske væbnede styrkers enorme tab af mandskab. Rusland har på den anden side endnu ikke indsat hovedparten af sine aktive kamptropper. Det kan derfor antages, at Rusland efter yderligere ukrainske tab i modangreb vil gå i gang med at sikre de annekterede territorier og dermed nå målet med den ”begrænsede militære specialoperation”.

Ingen kan vinde denne krig

Det har længe stået klart, at hverken Rusland eller Ukraine kan vinde denne krig, fordi ingen af dem vil opnå de politiske mål, som de fører denne krig for. Ukraine kan ikke besejre Rusland militært, selv ikke med vestlig støtte i form af våben- og ammunitionsleverancer og træning af ukrainske soldater.

Selv leveringen af ”mirakelvåben”, som er blevet efterspurgt indtil nu og igen af lægfolk, er ikke de håbede ”game changers”, der kan ændre den strategiske situation til Ukraines fordel. Samtidig er der dog en stigende risiko for eskalering til det ”yderste”, en militær konflikt mellem NATO og Rusland, med den reelle fare for en atomkrig begrænset til det europæiske kontinent, selvom USA og Rusland ønsker at undgå det.

Denne udvikling bør man ikke vente på. For det ville først og fremmest være i Ukraines interesse at søge en våbenhvile så hurtigt som muligt, hvilket ville åbne døren for fredsforhandlinger. Det er også i de europæiske staters interesse, som støtter Ukraine betingelsesløst, men uden en synlig strategi. For på grund af den stigende nedslidning af de ukrainske væbnede styrker vokser risikoen for, at krigen i Ukraine vil eskalere til en europæisk krig om Ukraine.

Ukraine øger denne risiko ved i stigende grad med vestlig støtte at lancere angreb mod Ruslands strategiske infrastruktur, f.eks. mod den strategiske atombase Engels nær Saratov eller Kertj-broen den 26. december 2022. Desuden kan Vesten føle sig nødsaget til at forhindre et knusende militært nederlag for Ukraine gennem aktiv intervention. Der

er en voksende erkendelse af, at dette er en reel fare (Daily Telegraph: "Ukraine and the West are facing a devastating Defeat").

Er det muligt at forhandle med Putin?

Indtil videre er der ingen beviser for, at det politiske mål med den "begrænsede militære specialoperation" er at erobre og besætte hele Ukraine, og at Rusland har planer om at angribe NATO-landene bagefter.

Der er heller ingen beviser for, at Rusland og USA forbereder sig på denne eventualitet. Fra et militært synspunkt kan man dog ikke helt udelukke, at russiske styrker har til hensigt at erobre territorier vest for Dnepr, fordi de endnu ikke har ødelagt broerne over floden, selvom det ville være en stor fordel i den nuværende konstellation. Putin afviser på det kraftigste, at han forfølger det imperialistiske mål at genoprette det, som det ofte hævdes: "De, der ikke savner Sovjetunionen, har intet hjerte, de, der ønsker det tilbage, har intet sind."

Putin var villig til at forhandle med Ukraine og er det helt sikkert stadig – altid på den betingelse, at forhandlingerne også er ønsket af den anden side – dvs. den amerikanske, ukrainske og vestlige side. Putin har ved flere lejligheder udtrykt sig positivt i denne henseende. For eksempel i forbindelse med erklæringen om delvis mobilisering den 21. september 2022: "Jeg vil gerne offentliggøre dette for første gang i dag. Efter starten på den særlige militære operation, især efter samtalerne i Istanbul, var repræsentanterne fra Kiev ret positive over for vores forslag ... Men en fredelig løsning passede tydeligvis ikke Vesten, så efter at være blevet enige om nogle kompromiser, blev Kiev faktisk beordret til at skrotte alle disse aftaler."

Også den 30. september 2022 i erklæringen om annekteringen af de fire regioner: "Vi opfordrer Kiev-regimet til øjeblikkeligt at indstille ilden, til at afslutte alle fjendtligheder, denne krig, som det allerede startede i 2014, og til at vende tilbage til forhandlingsbordet. Vi er klar til at gøre dette, det har vi allerede sagt flere gange."

Den 17. juni 2023 sagde Putin til den afrikanske fredsdelegation: "Vi er åbne for en konstruktiv dialog med alle, der ønsker fred, baseret på retfærdighedsprincipper og under hensyntagen til de forskellige parter legitime interesser." Ved denne lejlighed viste Putin demonstrativt en paraferet kopi af traktatudkastet fra Istanbul-forhandlingerne.

"Welt" skrev i en detaljeret leder den 23. juni 2023, at de russiske medier også talte om forhandlinger; man kan gå ud fra, at det skete med Kremls godkendelse. Det afrikanske initiativ var blevet bredt opfanget og positivt kommenteret i den russiske nyhedsdækning i forbindelse med det russisk-afrikanske topmøde. Det statslige nyhedsbureau RIA offentliggjorde en kommentar, der beklagede tidligere fejlslagne fredsiniciativer. Chefredaktør Margarita Simonjan, som tidligere havde opfordret den russiske hær til at

gå hårdere til værks, talte for en våbenhvile og en demilitariseret zone sikret af FN's fredsbevarende styrker. Det var rigtigt at stoppe blodsudgydelserne nu. Ukrainerne skulle derefter selv stemme ved folkeafstemninger om, hvilket land de ønskede at tilhøre. ”Har vi brug for territorier, der ikke ønsker at leve sammen med os? Det er jeg ikke sikker på. Af en eller anden grund ser det ud til, at præsidenten heller ikke har brug for dem,” sagde Simonjan.

Krigen kunne have været undgået, hvis Vesten havde accepteret en neutral status for Ukraine (hvilket Zelenskyj oprindeligt var villig til), frasagt sig NATO-medlemskab og håndhævet Minsk II-aftalen om mindretalsrettigheder for den russisktalende befolkning. Krigen kunne have været afsluttet i begyndelsen af april 2022, hvis Vesten havde ladet Istanbul-forhandlingerne blive afsluttet. Nu er det igen, og måske for sidste gang, det ”kollektive Vestens” og især USA's ansvar at sætte kursen mod en våbenhvile og fredsforhandlinger.

Der skal findes en vej ud

Kejserlig rivalisering, national arrogance og uvidenhed udløste Første Verdenskrig, som er blevet kaldt det 20. århundredes ur-katastrofe. Ukraine-krigen må ikke blive det 21. århundredes ur-katastrofe! Den stigende europæisering af konflikten truer med at glide over i en storkrig mellem Rusland og NATO, som ingen af parterne ønsker eller kan ønske i lyset af den akutte trussel om atomkatastrofe i et sådant tilfælde. Derfor er det tvingende nødvendigt at stoppe optrapningen, før den udvikler et eget momentum, som ikke længere kan kontrolleres politisk.

Det er nu vigtigt for de europæiske stater og Den Europæiske Union, hvis globale politiske vægt konstant reduceres i og af krigen, at rette alle deres bestræbelser mod at genoprette en stabil fred på kontinentet og dermed forhindre en større europæisk krig. At afværge dette kræver et engagement fra ledende europæiske politikere, nemlig den franske præsident og den tyske kansler i en fælles indsats og i koordination med den amerikanske og tyrkiske præsident, mens der stadig er tid, og ”point of no return”, som Jürgen Habermas på imponerende vis har henvist til, endnu ikke er passeret.

FRED ER MULIG – EN VEJ UD

De stridende parters positioner:

Ukraine:

1. Forhandlinger først efter tilbagetrækning af russiske tropper fra ukrainsk territorium eller efter befrielsen af alle russisk besatte områder.
2. En forpligtelse for Rusland til at bære omkostningerne ved genopbygning.
3. Fordømmelse af den russiske ledelse, der er ansvarlig for angrebet.
4. NATO-medlemskab efter krigens afslutning.
5. Sikkerhedsgarantier fra stater udpeget af Ukraine.

Rusland:

1. Konsolideret neutralitet for Ukraine – intet NATO-medlemskab.
2. Ingen udstationering af amerikanske og andre NATO-tropper på ukrainsk territorium.
3. Anerkendelse af regionerne Donetsk, Luhansk, Kherson og Zaporizhzhya som russisk territorium.
4. Lofter for de ukrainske væbnede styrker som helhed og for de enkelte våbentyper.
5. Våbenkontrolforhandlinger med USA/NATO, især om verifikationsmekanismer for NATO's Ballistic Missile Defence System/BMDS i Polen og Rumænien.

Begge stridende parter har opstillet betingelser for at indlede forhandlinger efter Ukraines tilbagetrækning fra Istanbul-aftalerne, og den ukrainske præsident har endda forbudt forhandlinger ved dekret. Begge sider har også stillet krav til resultaterne af forhandlingerne, som ikke kan realiseres på denne måde.

Derfor skal det opnås, at alle betingelser for at starte forhandlinger først droppes. Det kinesiske positionspapir tilbyder en fornuftig tilgang til dette. Det opfordrer til at genoptage Istanbul-forhandlingerne på det niveau, man nåede frem til dengang ("genoptage fredsforhandlingerne ... genoptage forhandlingerne").

USA har en vigtig rolle at spille for at få forhandlingerne i gang. USA bliver nødt til at presse den ukrainske præsident til at forhandle. Desuden skal de (og NATO) være klar til våbenkontrolforhandlinger, herunder tillidsskabende militære foranstaltninger.

Fase I - Våbenhvile

1. FN's Sikkerhedsråd

- Vedtager, i overensstemmelse med artikel 24(1) i FN-pagten, en tidsplan for en våbenhvile og for forhandlinger for at afslutte krigen i Ukraine og genoprette freden, i overensstemmelse med det primære ansvar, som dets medlemmer har tildelt det for opretholdelsen af international fred og sikkerhed.
- Beslutter en generel og omfattende våbenhvile mellem de stridende parter, Rusland og Ukraine, med virkning fra "Dag X". Våbenhvilen skal være uden undtagelse og uden nogen begrænsning eller særlig ordning, uanset indsættelsen af de modstående væbnede styrker og våbensystemer, og skal implementeres på en generel og omfattende måde på en bindende måde.
- Betror en højkommisær for fred og sikkerhed i Ukraine med det politiske ansvar for gennemførelsen af tidsplanen og alle foranstaltninger, der er besluttet af FN's Sikkerhedsråd i denne sammenhæng.
- Beslutter at indsætte en fredsbevarende FN-styrke i henhold til kapitel VII i FN-pagten, der skal observere og håndhæve våbenhvilen og de sikkerhedsmæssige og militære foranstaltninger, der er aftalt mellem parterne.

2. Konflikten skal indstille alle fjendtligheder på den dato, der er fastsat af FN's Sikkerhedsråd ("Dag X").

3. Der vil ikke blive leveret flere våben og ammunition til Ukraine fra denne dato. Rusland skal også ophøre med at levere våben og ammunition til sine styrker i det område og på Krim, der har været besat siden 24. februar 2022.

Alle irregulære udenlandske styrker, militære rådgivere og efterretningspersonale fra begge stridende parter vil blive trukket tilbage fra ukrainsk territorium inden dag X+10.

Fase II - Fredsforhandlinger

1. Fredsforhandlingerne begynder på dag X+15 under ledelse af FN's generalsekretær og/eller FN's højkommisær for fred og sikkerhed i Ukraine i FN's hovedkvarter i Genève.

2. Begge parter i konflikten bekræfter deres vilje til at gennemføre forhandlingerne med den faste hensigt at afslutte krigen og søge en varig, fredelig løsning på alle stridsspørgsmål. De agter at tage hensyn til Ruslands breve til USA og NATO af 17. december 2021, for så vidt som de er relevante for de bilaterale forhandlinger, og Ukraines positionspapir til forhandlingerne af 29. marts 2022, og at bygge videre på resultaterne af Istanbul-forhandlingerne.

3. Elementer i en forhandlingsløsning:

(a) Parterne i konflikten

- betragter ikke hinanden som modstandere i fremtiden og forpligter sig til at vende tilbage til principperne om lige og udelelig sikkerhed.

- forpligter sig til at give afkald på trusler om og brug af magt.

- forpligter sig til ikke at træffe nogen krigsforberedende foranstaltninger mod den anden part.

- forpligter sig til gennemsigtighed i deres militære planlægning og øvelser og til større forudsigelighed i deres militære og politiske handlinger.

- accepterer indsættelsen af en fredsbevarende FN-styrke på ukrainsk territorium i en 50 kilometer bred zone op til den russiske grænse, herunder regionerne Luhansk, Donetsk, Zaporizhzhya og Kherson inden for deres administrative grænser.

- forpligter sig til at løse alle tvister uden brug af magt gennem mægling af FN's højkommisær eller, om nødvendigt, gennem garantistaterne. Dette berører ikke Ukraines ret til individuelt og kollektivt selvforsvar i henhold til artikel 51 i FN-pagten.

b) Rusland

- trækker sine væbnede styrker på Ukraines territorium tilbage til niveauet fra den 23. februar 2022.

- trækker sine væbnede styrker på sit territorium tilbage fra en 50 kilometer bred zone til den ukrainske grænse, som har været indsat i denne zone siden den 24. marts 2021.

(c) Ukraine

- trækker sine væbnede styrker tilbage fra en 50 kilometer bred zone op til den russiske grænse, herunder regionerne Luhansk, Donetsk, Zaporizhzhya og Kherson.

- erklærer permanent status som en neutral stat og tilslutter sig ikke nogen militær alliance, herunder Den Nordatlantiske Alliance. Ukraines suverænitet, territoriale integritet og statslige uafhængighed er garanteret af passende løfter fra garantmagter. Garantforpligtelserne gælder ikke for Krim og Donetsk, Luhansk, Zaporizhzhya og Kherson inden for de tidligere administrative grænser.

- vil give afkald på udvikling, besiddelse og udstationering af atomvåben på sit territorium.

- vil ikke tillade nogen permanent eller midlertidig udstationering af en fremmed magts væbnede styrker eller dens militære infrastruktur på sit territorium.

- vil ikke tillade øvelser og manøvrer af udenlandske væbnede styrker på sit territorium.

- vil implementere de aftalte lofter for ukrainske væbnede styrker inden for to år.

d) Problemerne i forbindelse med Krim og Sevastopol vil blive forhandlet bilateralt gennem diplomatiske kanaler inden for 15 år og løst ved at give afkald på militær magt.

e) Den fremtidige status for regionerne Donetsk, Luhansk, Zaporizhzhya og Kherson vil blive gensidigt aftalt i forhandlingerne. Rusland vil tillade flygtningene at vende tilbage. Hvis forhandlingspartnerne ikke når til enighed om dette spørgsmål, vil FN's højkommissær for fred og sikkerhed i Ukraine afholde en folkeafstemning inden for tre år efter, at fredsftalen er trådt i kraft, hvor befolkningen skal tage stilling til den fremtidige status. Ukrainske statsborgere, der var fastboende i disse regioner den 31.12.2021, er berettigede til at deltage. Rusland og Ukraine forpligter sig til at anerkende resultatet af folkeafstemningen og implementere det i deres nationale lovgivning inden udgangen af det år, hvor folkeafstemningen fandt sted. Hvis befolkningen i en eller flere regioner beslutter at forblive i den ukrainske statsføderation, vil den ukrainske regering indarbejde mindretalsrettigheder i henhold til europæiske standarder i forfatningen for befolkningen i disse regioner inden udgangen af det år, hvor folkeafstemningen fandt sted, og implementere dem (i overensstemmelse med Minsk II-aftalen).

f) Garantstater, der er medlemmer af Den Europæiske Union, vil fremme Ukraines medlemskab ved at støtte retsstatsprincippet og demokratiske reformer.

g) Genopbygningen af Ukraines økonomi og infrastruktur vil blive fremmet gennem en international donorkonference.

(h) Begge parter vil deltage i og konstruktivt støtte en konference om sikkerhed og samarbejde i Europa i OSCE-format med det formål at etablere en europæisk sikkerheds- og fredsorden. Konferencen vil finde sted inden for et år efter fredstraktatens ikrafttræden.

i) Traktaten vil træde i kraft, så snart begge parter og fem garantstater har underskrevet traktaten og, hvor det er nødvendigt, parlamenterne i disse stater har godkendt den, og Ukraine har kodificeret sin status som en neutral, uafhængig og alliancefri stat (uden mål om NATO-medlemskab) ved at ændre sin forfatning.

k) Eventuelle forsinkelser berettiger ikke til at bryde våbenhvilen eller trække sig fra de aftaler, der er indgået indtil nu.

Fase III - En europæisk sikkerheds- og fredsorden

På lang sigt er det kun en europæisk sikkerheds- og fredsorden, der kan garantere Ukraines sikkerhed og frihed, hvor Ukraine og Rusland har deres plads. En europæisk sikkerhedsarkitektur, hvor Ukraines geostrategiske position ikke længere spiller en nøglerolle i den geopolitiske rivalisering mellem USA og Rusland. Måden at opnå dette på er gennem en konference i OSCE-format, der bygger på de store fremskridt, der er gjort i "Paris-charteret", og udvikler det yderligere under hensyntagen til den nuværende sikkerhedspolitik og strategiske ramme.

Den 25. august 2023

Professor Dr. Peter Brandt

Professor Dr. Hajo Funke

General (pensioneret) Harald Kujat

Professor Dr. h.c. Horst Teltschik

Oversættelse er foretaget vha. deepl.com og let redigeret af Susanne Possing 30.08.2023 fra 'Den Krieg mit einem Verhandlungsfrieden beenden':

<https://zeitgeschehen-im-fokus.ch/de/newspaper-ausgabe/sonderausgabe-vom-28-august-2023.html>

[For henvisninger: se den tyske udgave.](#)